

ENERGIEREUZEN GAAN ZWARE TIJDEN TEGEMOET

Onlangs verraste Shell de markt met de eerste winstwaarschuwing in tien jaar tijd. Het Brits-Nederlandse concern was niet de eerste energiereus die tegenvallers moest rapporteren. Het zal ook niet de laatste zijn.

Er zijn leukere intredes als CEO denkbaar dan meteen een winstalarm op de markt te moeten loslaten. Het overkwam Ben van Beurden, die onlangs moest opbiechten dat Shell niet aan de verwachtingen kon voldoen. Het energieconcern had een hele reeks oorzaken paraat die de minder goede gang van zaken moest verklaren. Met een aantal van die problemen hebben ook andere energiemaatschappijen te maken. Nu en in de nabije toekomst, want de sector heeft met een reeks aan uitdagingen af te rekenen.

OVERAANBOD

Tien jaar geleden raakte de *peak oil*-theorie in zwang, die stelde dat het tijdperk van goedkope olie ten einde kwam. Achteraf is duidelijk dat de modellen die toentertijd tot deze conclusie leidden veel te weinig rekening hebben gehouden met de snelle ontwikkeling van de schaliegas- en schalie-olie-activiteiten in de Verenigde Staten. De schalierevolutie is een echte *game*

changer gebleken waarvan de impact vooral in de Verenigde Staten erg groot is. De grootste energieverbruiker ter wereld kan volgens prognoses van het Internationaal Energie Agentschap binnen afzienbare tijd uitgroeien tot de belangrijkste energieproducent ter wereld en zelfs volledig energie-onafhankelijk worden.

De schalierevolutie heeft ook impact op het globale marktevenwicht. Naar verwachting zal de olieconsumptie dit jaar wereldwijd stijgen met maximaal 1,3 miljoen vaten per dag. De OPEC, het kartel van een aantal olieproducerende landen, stelde in een recent maandrapport dat de olieproductie van niet-OPEC landen dit jaar met ongeveer dat aantal – 1,3 miljoen vaten per dag – zal toenemen. Met name de Verenigde Staten (waarvan de output zich op het hoogste peil sinds juli 1988 bevindt), Brazilië en Canada zullen dit jaar meer olie produceren.

Om op het huidige evenwicht van vraag en aanbod te blijven, zouden de landen die tot de OPEC behoren dus zeker niet meer olie mo-

gen produceren dan vorig jaar en het liefst minder. Voorlopig is nog geen sprake van een verlaging van de officiële productiequota. Daarnaast is het ook onduidelijk hoe de situatie in Libië, Irak en Iran zal evolueren. Wat Iran betreft lijkt het aannemelijk dat het land meer olie gaat exporteren als binnenkort een deel van de economische sancties tegen het land wordt opgeheven.

Kortom: er is absoluut geen schaarste aan ruwe olie of aardgas. Prijsstijgingen liggen dan ook niet voor de hand, terwijl de productiekosten om bijvoorbeeld ruwe olie uit de grond (of de zeebodem) te halen steeds verder oploopt. Een moeilijke situatie voor energiereuzen.

GAS MINDER LUCRATIEF

Energie-reuzen als Shell, Exxon Mobil, Chevron en BG Group hebben zich de laatste jaren ontwikkeld tot belangrijke spelers op de markt van LNG of vloeibaar aardgas. Tot voor kort was de prijs van LNG grotendeels gekoppeld aan die van ruwe olie. Dit was vooral een goede zaak voor energiegroepen met een ster-

